

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

A szegény temető

Forrás:

Bp.

(Hely)

Világ

1922. VIII. 16

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old

Osztályozás

Tárgy

614.61

Hely

Idő

"1922"

Személy

A szegény temető

(A Világ tudósítójától.) Az eleven város nyomorúsága és lezüllöttsége hatalmába kerítette a halottak városát is, a márványkripták és gránitobeliszkek árnyékában mind ritkább a virág és egyre dusabban tenyészik a szegénység burjánja. A pesti temetőben csupán néhány évtized óta érvényesülnek azok a kertművészeti és építészeti tendenciák, melyek Genovában, Párisban és Spanyolország néhány jellegzetes városában egészen sajátos artistikumot vegyítettek a temető poézisébe. Mióta hivatalosan kontrollálják a síremlékek terveit, a pesti temetők művészi kibontakozása egyre teljesebb lett, ami különösen a háború előtti években a magyar szobrászművészetnek igen sok jelentékeny termékét hívta életre.

A temető esztétikai kulturája természetesen épp úgy megsínylette a sokféle válságot, mint maga az élet. A halotti pompa fokról-fokra eldisztelenedett, az élőknek az élettel való viaskodásában felmorzsolódtak azok az érzelmi, de főként gazdasági fölöslegek, melyeket azelőtt a halottak emlékének intenzív kultuszára fordítottak. A temető elszegényedett a szegény városban, melynek tulontul sok gondot adnak az élők.

Végigjártunk tegnap egy pesti temetőt. A sírkövek erdejében alig akadunk két-három öregasszonyra. Igaz, hogy a nyár nem a halottlátogatás szezonja, de a gondozatlan sírok tömege hirdette, hogy az idén különösen kevesen vannak, akik megengedhetik maguknak a kegyelet luxusát. Sem időből, sem pénzből nem telik erre manapság, mikor a villanyos taxa tíz korona és a temetői kirándulás fél napot vesz igénybe a rossz közlekedés és a nagy távolság miatt. A temető feltűnő néptelensége után a legjellemzőbb impresszió a sírok puritánsága. Gyönyörű feketegránit oszlopok alján horpadt virágtalan halmok komorodnak, melyeken dusan nő a bürök, a vadsóska és imitt-amott egy tavalyi

ittfeledkezett élő-virág. A fákláját lefelé fordító angyal szinte fájdalmas tekintettel mered a sívárságra, mely lassan-lassan az egész temetőn eluralkodik. Feltűnő ellentét van a négy-öt év előtt felállított szobor, vagy obelisztk művészi gazdagsága és a sírok elhanyagoltsága között és ez az ellentét fejezi ki az eltolódást, mely négy-öt év alatt az eleven társadalom vagyoni állapotában bekövetkezett.

Nincs pénz virágra

— Azelőtt minden jobbmodu embernek módja volt két-három ezer koronát áldozni arra a célra, — mondja a temetőfelügyelő — hogy a halottai méltó helyen nyugodjanak és emléküket megfelelő külsőségek őrizték. Ma nemcsak, hogy sírkőre nincs pénzük, de nem tudják megfizetni azt a nyolcszázról kétezer koronáig terjedő összeget sem, mely a sírok karbantartásáért jár. Tessék nézni ezeket a sírokat: miniszteri tanácsosok, orvosok, ügyvédek, kereskedők. Híres szobrászok csinálták a síremlékeiket, sokat közülük miniszterek jelenlétében leplezték le és ma egy árvácska sem virágzik a tövükben. Az új sírok fölő már egyáltalában nem kerülnek sírkövek. A hajdan ideiglenesen elhelyezett fakereszt, vagy fejfa legtöbb esetben végképpen ottmarad, aki pedig mégis akar valamelyes luxust kifejezni, egyszerű homokkőtáblát helyezett el a halottja sírjának homlokzatára. A szegény ember megelégszik azzal a kis névvel és számmal ellátott zsindelemmel, melyet a temető-gondnokság állít a sírokra a nyilvántartás céljából.

— Az utóbbi években mind ritkábbak a művészi síremlékek. Kriptát talán hármát építettek a forradalom óta. És egyre jobban fogynak a temető látogatói, még az öregasszonyok is elmaradoznak. Egyrésztük végképpen idekerül, aki élve marad, az pedig valamelyes munka után néz. A forgalom hiányának következménye, hogy még a temetői koldusok is elszéledtek a kapuból. Volt itt egy aggastyán, aki harminc éven át kéregetett a kapuban és körülbelül fél év óta elmaradt. A múltkor találkoztam vele a Rákóczi-uton, el-

mondta, hogy most kávéházakba jár koldulni és hasonlíthatatlanul többet keres.

Százezer koronás sírkő

Itt megszakította a beszédet a temetőfelügyelő, mert megszólalt a házi telefon. A telefonba mondott válaszából megállapítottam, hogy a halottasházban együtt van a gyásznap és a pap késik. Éppen amikor le akarta tenni a kagylót, kitekintett az ablakon, ahol megpillantotta a siető főtisztelendő urat.

— Nyugtassa meg őket — mondta a telefonba a felügyelő —, most ment el a főépület előtt, mindjárt ott lesz!

A temetővel szemben egy sírkőtelep cégtáblájára lettünk figyelmesek. Bementük az irodába, ahol egy kisasszony adott felvilágosítást a sírkövek mai áráról.

— Tízezerért is lehet kapni homokkőből, vagy hazai kőzetből készült követ, de a valamirevaló síremlék ötvenezer koronánál kezdődik és két-háromszázezer koronába is kerülhet. A nagyarányú drámlás főoka, hogy márványtermő bányáink jóformán egyáltalában nincsenek, az erdélyi márvány ára pedig a behozatali vámokkal szinte megfizethetetlen. Olasz márvány a mai valutáris differencia mellett a legminimálisabb mennyiségben kerül az országba.

— Nem lehet éppen azt mondani, hogy nincs megrendelésünk, de szép, művészi feladattal ma már csak elvétve bíznak meg bennünket. Tömegcikkeket produkálunk, kis köveket, melyekhez elég a kőfaragó és nincs szükség a szobrászra, aki ma óriási összeget kér a legkisebb munkáért.